Пам'ятайте про Україну!

СВОБОДА SVOBODA

УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК — UKRAINIAN DAILY

Редакція і Адміністрація: "Svoboda" 30 Montgomery Street Jersey City, N.J. 07302
Телефони: (201) 434-0237 (201) 434-0807 (201) 434-3036
УНСоюз: (201) 451-2200

РІК XCII. Ч. 244. ДЖЕРЗІ СИТІ і НЮ ЙОРК, СУБОТА, 21-го ГРУДНЯ 1985 ЦЕНТІВ 25 CENTS JERSEY CITY and NEW YORK, SATURDAY, DECEMBER 21, 1985 No. 244. VOL. XCII.

„Заспівай, Колядонько, заспівай"

ГРОМАДА НЮ ЙОРКУ І ОКОЛИЦЬ ПОЖЕРТВУВАЛА 112,377 ДОЛ. НА ЕНЦИКЛОПЕДІЮ

Ню Йорк. — У вівторок, 19-го листопада 1985 року, відбулося тут у вечірніх годинах в будинку НТШ останнє засідання Громадського комітету для відзначення 85-ліття проф. Володимира Кубійовича. Цілю засідання було переглянути проароблену працю комітету перевірити всі фінансові приходи і розходи з бенкету, підсумувати всі пожертви на Енциклопедію Українознавства на бенкеті та підготовити інформацію про це все для української громади.

Громадський комітет Ню Йорку й околиць був зорганізований з представників місцевих громадських організацій за ініціятивою і під патронатом управ НТШ і УВАН. Завданням Комітету було зорганізувати бенкет на пошану 85-ліття проф. В. Кубійовича та заохотити українську громаду скласти пожертви на новостворену Фундацію Енциклопедії Українознавства. На засіданні коротко звітував голова комітету д-р Василь Калинович, вказуючи, що комітет вложив багато праці в організацію бенкету, який відбувся тут у суботу, 28-го вересня 1985 року, в залі школи св. Юра у Ню Йорку. Проф. В. Кубійович, бажаючи подякувати українській громаді за дотеперішню фінансову допомогу для ЕУ і також бажаючи поділитись своїми плянами про дальше видавання цього великого твору, заповів свою участь у бенкеті. Одначе з причини недуги не міг приїхати, але на бенкеті були присутні представники видавництва д-р Атанас Фіголь з Мюнхену, фінансовий референт, проф. Василь Маркусь з Чикаго, перший заступник, і проф. Аркадій Жуковський з Парижу, другий заступник головного редактора ЕУ. Бенкет у Ню Йорку звеличав своєю присутністю Блаженніший Митрополит УПЦ в ЗСА Мстислав, почесний член НТШ і

(Закінчення на стор. 6)

Під коляду

Заспівай, Колядонько, заспівай,
щастям нашу хатоньку не минай!
І з теплом під вікном
привітай з Свят-вечером всіх гуртом!
А бодай щовечора й будь-коли
угинались стравою нам столи!
А бодай, а бодай
ріс на зріст господаря коровай!
Ворожи, Колядонько, ворожи ж,
щоб кутя вдавалась навдивовиж
до складу, у меду,
гідно все обходити Коляду!
Як колись співала ти — гай, гай, гай! —
заспівай, Колядонько, заспівай!
Голоси добери,
щоб шугали срібнії догори!
І летить окрилено між людьми:
— Колядо! Постелено килими!
Прибрано, оздоблено. А окрас!
Заходжати гостонькам саме час.
Глянуть ще до засіку й до хліва:
може не'доглянули щось, бува.
Чень, насіння кільчитись вже ладно.
Чень зерно підібране у зерно.
А тоді податись на сім верхів,
сім верхів — прибатьківських теремів!
І до верху кожного ідучи,
перебрати в рученьці злот-ключі.
Та таки й подумати тут якби:
хто ж відчинятиме чар-скарби? ... —
Знов і знов окрилено між людьми:
— Колядо, постелено килими! ...

Оксана Лятуринська

Богдан Божемський

М. ҐОРБАЧОВ ЗНОВУ ПРОПОНУЄ МОРАТОРІЮМ

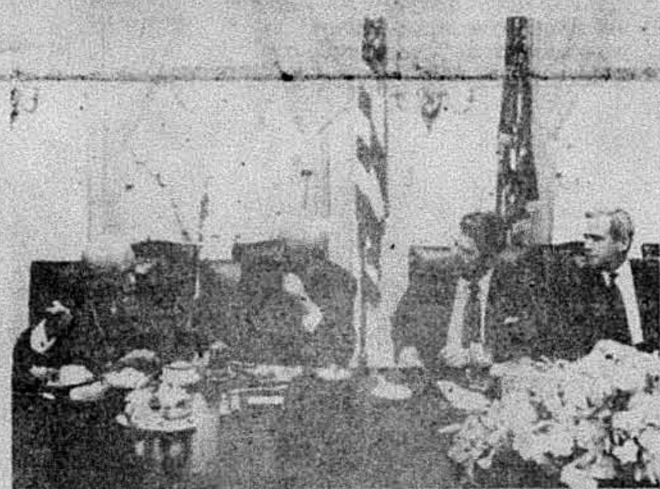
Москва. — Совєтський лідер Михаїл Ґорбачов надіслав президентові Роналдові Регенові листа у якому він пропонує, щоб американські спеціялісти прибули до Совєтського Союзу і оглянули місця випробовування нуклеарної зброї. Ця пропозиція є одначе зв'язана з передумовою, що З'єднані Стейти Америки погодяться на мораторіюм для дальшого випробування, головно підземного і підводного, атомової бомби й інших видів нуклеарної зброї, хоч Ґорбачов знав про рішення Уряду ЗСА в тій справі і раніше відхилення такої совєтської пропозиції.

Дипломати в Москві і на Заході думають, що нова пропозиція М. Ґорбачова є звичайним пропаґандивним трюком, або спробою при допомозі публічної опінії схилити ЗСА до його проєкту, тобто раніше односторонньо проголошеного мораторіюму на випробування нуклеарної зброї на шість місяців, яке вигасає в січні 1986 року.

В листі Ґорбачов також пропонує, щоб СССР і ЗСА відбули окрему конференцію на міністерському рівні в січні наступного року і домовились взагалі про заборону випробування нуклеарної зброї під землею, під водою і в повітрі. Речник Білого Дому Лірі Спікс заявив кореспондентам, що „ми будемо продовжувати з ними розмови про евентуальну заборону випробування в майбутньому, але під теперішню пору ЗСА не можуть погодитися на накладення мораторіюму бо програма дозброєння Америки ще не закінчилася".

Правда, американські військові спеціялісти відклали випробування нуклеарної зброї, яке мало відбутися в четвер, 19-го грудня, але це рішення ледви чи можна пов'язувати з листом М. Ґорбачова і совєтськими пропозиціями. Офіційні речники Уряду заявили, що вони не знають, яке становище займе до цієї справи Президент і що він відпише М. Ґорбачову. При тому стало відомо, що совєтський амбасадор до ЗСА Анатолій Добринін замовив собі розмову з державним секретарем Джорджом Шулцом, зараз таки після його приїзду з Европи. Жадна сторона однак, не виявила про що збирається говорити Добринін з Шулцом.

Митрополит з Президентом

Як уже інформовано, напередодні Женевської конференції президент Роналд Реген відбув ряд зустрічей з різними громадськими і церковними діячами країни, щоб прислухатись їхнім думкам і почуттям. У п'ятницю, 8-го листопада, Президент гостив у Білому Домі церковних діячів. На фото вгорі (зліва): Блаженніший Владика Мстислав, Митрополит УП Церкви в ЗСА, кардинал Джан Крол з Філядельфії, Президент і його головний дорадник в справах крайової безпеки Роберт МекФарлейн.

В Олбані відбувся концерт на пошану В. Стуса

Олбані, Н. Й. — Заходом місцевого Відділу Товариства Американці в Обороні Людських Прав в Україні, тут відбувся в неділю, 1-го грудня ц.р. концерт на пошану визначного поета Василя Стуса.

Голова цього товариства Володимир Літинський, у вступному слові розказав про життя і творчість одного з найвизначніших сучасних українських поетів, що недавно помер у совєтському концентраційному таборі в наслідок нелюдських обставин і браку лікування. Промова зворушила не тільки українців, але й не-українців, що прийшли численно.

Олбанська симфонічна оркестра в складі 50 музикантів під керівництвом диригента Стена Рубіна, відіграла низку творів давніх композиторів романтичного напрямку. Спершу виконала популярну увертюру-фарандолю з мелодрами Жоржа Бізе „Ль'Арлєсієн" (жінка з Арльє). Цю увертюру Бізе, композитор опери „Кармен", написав на основі давніх провансальських колядок, закінчив її фарандолею, давнім танком Провансалії, південної провінції Франції, що славилася своєю музикальністю і співучістю.

Другою точкою концерту був В.А.Моцарта симфонічний концерт ч. 17 Г-дур. Піяністка Люба Ліщинська, абсольвентка консерваторії в Бостоні виявила себе мисткинею високої кляси. Музичний критик „Скенектеді Ґазет" Б.А.Нілсон написав, що „Люба Ліщинська виконала сольо з рідким відчуттям стилю Моцарта, а її гра була завжди в найкращій гармонії з оркестрою". Захоплена публіка нагородила піяністку довготривалими оплесками та китицями квітів. Піяністка тепер працює учителькою музики в консерваторії Нової Англії в Бостоні.

Дальше оркестра відіграла увертюру до опери „Роземунде" Ф. Шуберта, зразок романтичної музики. Останньою точкою концерту була увертюра до опери Миколи Лисенка „Тарас Бульба". Вона була прекрасно виконана, зокрема козацький марш „Досвіт встали козаченьки", що зворушив українських гостей і незвичайно подобався не-українцям. Всі точки концерту були виконані на високому мистецькому рівні.

Диригент Ст. Рубін і концертмайстер Ярослав Ліщинський вложили багато праці, тому концерт пройшов з великим мистецьким успіхом.

Олбанська симфонічна оркестра запрошена повторити цей чудовий концерт у Вотервліті.

Е. Кеннеді не буде кандидувати на президента

Бостон. — У зовсім несподіваній заяві, яку передали усі радіові та телевізійні станції в четвер, 19-го грудня ц.р., сенатор Едвард Кеннеді повідомив, що він не буде кандидувати на президента у виборах в 1988 році і хоче залишитися дальше на пості сенатора.

Сен. Е. Кеннеді, який кандидував у передвиборах Демократичної партії в 1980 році, уважався певним кандидатом на наступні вибори і сподівалися, що тим разом він виграє номінацію своєї партії.

Його несподіване і так скоре вже повідомлення лишає відкриту дорогу для інших потенціяльних кандидатів з демократичного табору, наприклад, губернатора стейту Ню Йорк Маріо Квомо, якого вже раніше вважали поважним кандидатом.

ДЖ. ШУЛЦ ЗВІТУВАВ ПРЕЗИДЕНТОВІ

Вашінгтон. — Завершивши дев'ятиденну поїздку по країнах Західньої і Східньої Европи, державний секретар Джордж Шулц вернувся до Вашінгтону і зразу ж зустрівся з президентом Роналдом Регеном, щоб ознайомити його з результатами своєї поїздки. Після розмови з Президентом Дж. Шулц виступив на пресовій конференції.

Державний секретар назвав підсумки своєї поїздки успішними і сказав, що вони дають надію на кращі відносини. За словами Дж. Шулца, зустрічі з західніми лідерами підтвердили єдність союзників, а переговори з лідерами Румунії, Мадярщини і Югославії доказали можливість поліпшення відносин з комуністичними країнами.

Дж. Шулц заявив, що він дивиться оптимістично на зміни політичного клімату в країнах, що перебувають під совєтським впливом, але, за його словами, процес змін не буде швидким і займе багато часу. Він перестеріг також від переоцінки можливостей американського впливу в цьому районі. В минулому, сказав Дж. Шулц, активні дії ЗСА приводили до лібералізації режиму в цих країнах, але в певний момент вступала в дію совєтська машина придушення, а З'єднаним Стейтам доводилося застосовувати економічні санкції проти країн, які і так постраждали від агресії.

Дж. Шулц з одобренням відгукнувся про політику Яноша Кадара. Мадярщина завдяки поступовим внутрішнім реформам досягла рівня життя і політичних свобод для свого народу, про які інші східньоевропейські країни можуть тільки мріяти.

„Звичайно, Янош Кадар є лідером країни-учасниці Варшавського Пакту. Все, що він говорив, не могло викликати незадоволення в Москві. Але в той же час Кадар є мудрою людиною з великим політичним досвідом і до його думки треба прислухатися", — сказав Дж. Шулц.

Заторкнувши проблему міжнародного тероризму, яку він обговорював з лідерами Югославії, Шулц заявив, що він виступав в імени всього американського народу, коли осудив рішення югославського уряду дозволити Абу Аббасові залишити країну.

На закінчення Дж. Шулц заявив, що він ніколи не піддасться поліграфічним перевіркам, які минулого тижня зарядив Президент для всіх урядовців, які мають доступ до засекречених документів.

Виявлено подробиці трагедії Мирослава Медведя

Ню Йорк. — В суботу, 14-го грудня ц.р., відбувся в залі Наукового Товариства ім. Шевченка в Ню Йорку панель, влаштований організацією Американці в Обороні Людських Прав в Україні на тему „Спроба втечі Мирослава Медведя".

З панелістів не прибув заповіджений адвокат Пол Каменяр, який несподівано захворів. За президіяльним столом сиділа також д-р Ірена Падох, адвокатка, яка відіграла важливу ролю в цілій тій злощасній справі, як перекладачка Служби іміграції і натуралізації. Доповідали голова названої вище організації АОЛПУ Ігор Ольшанівський, формально як координатор, та адвокат Андрій Филипович.

На вступі І. Ольшанівський поінформував, що організація Американці в Обороні Людських Прав в Україні нараховує тепер 3,000 членів і має бюджет в сумі 110,000 дол. Всі працівники — добровольці, безплатні.

Перший доповідач адв. А. Филипович подав сухі факти, перевірені і тому стовідсотково правдиві. Доповідач дізнався про втечу Медведя вже з телевізії 2-го жовтня. Негайно подзвонив до адвоката Богдана Футея у Вашінгтоні. Йшлося про зупинення совєтського вантажного корабля „Маршал Конєв" перед відпливом та про переслухання М. Медведя американськими урядовими особами в присутності перекладача й адвоката. М. Медвідь, скочивши у воду з чердака корабля приплив на берег і першим, що його зустрів був Джо Ваймен, який не знав з ким має діло. Втікач намалював на клаптику паперу латинкою „ЮСА", і дав пізнати, що хоче, щоб його відвезти на поліцію. Ваймен зробив це і був певний, що втікач знаходиться „у добрих руках". І. Падох повідомлено телефонічно вночі і їй важко було спершу телефонічно зрозуміти Медведя, який очевидячки був заляканий і збентежений. Але вона спитала його, чи він хоче втікати — він це підтвердив, і д-р Падох заявила це негайно урядовцям. Справа ускладнилася, бо це був кінець тижня і важко було добитися чи то до судді, чи то до адвокатів. Спершу внесено справу до суду у Філядельфії, місця замешкання адвоката Филиповича, суд відмовився розглядати справу, бо корабель стояв у пристані в Ню Орлінс. Коли Медвідь знаходився на поліційній станиці, то осібняки з корабля „Маршал Конєв" вже приплили на сушу і шукали за втікачем на американській землі. Два прибережні сторожі помогли тим большевикам відшукати Медведя і посадити його до човна. Коли Медвідь, який спершу не знав, куди везуть його, зорієнтувався, що везуть його на корабель, він вкусив в руку одного моряка і скочив із човна знову у воду. Сім осібняків з корабля виловили його і силою завезли на корабель.

Коли справа стала голосною, американські власті нібито зажадали привезти Медведя на переслухання. Доповідачі, однаково адв. Филипович, як і І. Ольшанівський не мають найменшого сумніву, що тоді привезли не Мирослава Медведя, а підставленого іншого моряка, неподібного навіть ростом і обличчям до Медведя.

За всією вірогідністю американські чинники зі Служби іміграції й натуралізації та з Державного департаменту були згори рішені видати Медведя і вони знали, що моряк, який підписав заяву, що хоче вертатися до СССР, не був Медведем, а підставленим осібняком. Суддя апеляційного суду, до якого зроблено відклик, спершу ставився дуже прихильно і робив враження, що накаже зупинити совєтський корабель та поручить дати азиль Медведеві. Але після кругло двогодинної розмови, яку він мав у своїй кімнаті без свідків з представниками Дер-

(Закінчення на стор. 6)

МАЛАНКА В УКЦЕНТРІ

С. Бавнд Брук, Н.Дж. — Батьківський Комітет Школи Українознавства при церкві-пам'ятнику св. Андрія в С. Бавнд Бруку, Н.Дж., запрошує на маланку яка відбудеться в суботу 11-го січня 1986 року, тут в залі Українського Культурного Центру при церкві св. Андрія. До танців приграватиме оркестра „Журавлі". Столики проситься замовляти, телефонуючи на число: (201) 469-9085.

У СВІТІ

ЗАХІДНЯ НІМЕЧЧИНА почала більше цікавитись стратегічною оборонною ініціятивою президента Роналда Регена, тобто популярно кажучи, космічною обороною. Канцлер західньонімецького уряду Гельмут Коль заявив кореспондентам, що міністер економіки Мартін Бангеман поїде в січні 1986 року до Вашінгтону, щоб устійнити, яку ролю може відіграти в цьому проєкті німецька індустрія і технологія. Раніше деякі члени уряду Коля мали застереження проти масової продукції космічної зброї, яка, мовляв, може причинитися до збільшення перегонів в озброєнні між великодержавами.

ВИБОРЦІ У НЕСПОКІЙНІЙ індійській провінції Ассам не підтримали цього разу урядової Конґресової партії, а тим самим висловили застереження до політики теперішнього прем'єр-міністра Раджіва Ганді. Провідні члени згаданої партії, вели напередодні виборів пожвавлену кампанію і вірили, що досить ефектовна політика теперішнього прем'єра, допоможе їм виграти вибори у провінції.

РАДА БЕЗПЕКИ Об'єднаних Націй прийняла, з підтримкою З'єднаних Стейтів Америки і Совєтського Союзу, резолюцію, яка засуджує всякого роду тероризм, а особливо захоплювання амбасад, літаків і кораблів чужих держав. Крім того резолюція закликає, щоб терористичні групи звільнили негайно усіх закладників, без огляду на їх національну приналежність.

„ЛІТЕРАТУРНАЯ ГАЗЄТА", орган Спілки письменників СССР, надрукувала на своїх сторінках виступ на з'їзді поета Євгенія Євтушенка у сильно сцензурованому вигляді. В надрукованому тексті редакція, чи відповідальні цензори, пропустили усі місця у промові Євтушенка, якими він картав сталінські погроми, насильну колективізацію, від якої, як відомо, загинуло в самій тільки Україні понад сім мільйонів осіб, критику совєтської еліти і надання їй різних привілеїв тощо.

СОВЄТСЬКІ РЕЧНИКИ перестерегли москвичів, щоб вони не порушували законів напередодні свят і не зрізували першу-ліпшу ялинку у приміських лісах. За таке вандальство совєтські громадяни можуть бути покарані тюрмою до одного року. На перехрестях доріг, а особливо при в'їзді до Москви, міліція перевіряє тих осіб, які везуть на автомобілях ялинки. Кожний хто леґально придбав ялинку має посвідку від лісника, чи управління лісів. Москвичі звичайно прибирають ялинку під Новий Рік, хоч багато віруючих осіб, скриваючись перед своїми таки атеїстами, святкують побіч Нового Року, Різдво Христове.

КОРОЛЬ ЙОРДАНІЇ Гуссейн не є задоволений рішенням Конґресу ЗСА і поставленими передумовами при закупі американської модерної зброї. Він пожалувався в Державному департаменті і заявив, що такі передумови тільки зупиняють наближення миру на Близькому Сході. Свою думку він повторив під час розмови із асистентом державного секретаря Ричардом Мирфі в Аммані.

В АМЕРИЦІ

СЕКРЕТАР ДЕПАРТАМЕНТУ справедливости Едвин Міз повинен цими днями дістати інформацію, на підставі якої він може прийняти рішення притягнути лідера Палестинської Визвольної Організації Ясіра Арафата до кримінальної відповідальности за вбивство в 1973 році американського амбасадора в Судані Кліо Ноела. Інформацію, на підставі якої розслідування будує свої обвинувачення, передав у Департамент справедливости колишній амбасадор ЗСА в Об'єднаних Націях Чарлз Ліхтенштайн. Перед кримінальним відділом Департаменту справедливости стоїть завдання уважно вивчити всі дані про причетність Я. Арафата до видачі наказу про вбивство К. Ноела.

У ТРАВНІ НАСТУПНОГО року видавництво Скрібнерс випустить неопублікований досі роман „Райський сад" Ернеста Гемінґвея, над яким письменник працював на протязі 15 років. Як заявив представник видавництва, „Райський сад" є останнім з неопублікованих великих творів Е. Гемінґвея, хоч в архіві письменника, що знаходиться у бібліотеці ім. Джана Кеннеді в Дорчестері, Масс., зберігається рукописний роман, що відноситься до 1928 року. „Райський сад" буде десятим посмертним виданням творів Гемінґвея, який закінчив життя самогубством у 1961 році.

СВОБОДА SVOBODA
УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY
FOUNDED 1893

Svoboda USPS (50-420 ISSN 0274-6964) is published daily except Sundays, Mondays, and holidays by the Ukrainian National Association, Inc. at 30 Montgomery Street, Jersey City, N.J 07302

Subscription: 1 year — $40.00, 6 months — $22.00, 3 months — $12.00 UNA members: $7.50 — 6 months, $15.00 — 1 year. Change of address - $1.00. Make check or money order payable to "Svoboda"

Postmaster: Send address changes to:
"Svoboda" • P.O. Box 346 • Jersey City, N.J 07303

Передплата на рік $40.00, на півроку — $22.00, на 3 місяці — $12.00. Для членів УНСоюзу $7.50 на 6-місяців, $15.00 — на рік. За кожну зміну адреси — $1.00.

Чеки і "money orders" виставляти на "Svoboda".

Second Class Postage paid at Jersey City, N.J.

Бюджет і податки

У деяких коментарях американських політичних аналітиків можна було вичитати, що президент Роналд Реґен зверне тепер свою головну увагу на закордонні справи, бо прагне перейти до історії, як миротворець і тому й став ентузіястом проєкту протиракетної оборони з космічного простору, бо така зброя зробила б безвартною атомову зброю. Проте найпершим обов'язком голови держави є таки вдержати її при житті, тобто запевнити їй ту тривку підставу, якою є щорічний бюджет. 12-го грудня ц.р. Президент підписав схвалений Конґресом новий закон, який став історичним актом, бо вперше встановив принцип зрівноважування прибутків і видатків. Йшлося про те щоб не тільки схвалити бюджет на фіскальний 1986 рік, але й зредукувати у ньому існуючий кругло 200-більйоновий бюджетовий дефіцит і визначити таке скорочування його в наступних роках, щоб у 1991 році державний бюджет був зрівноважений.

Президент пропонував схвалити окремий додаток до Конституції, який забороняв би кожному урядові ЗСА жити понад стан, себто видаткувати більше, як є прибутків. Схвалення такого конституційного додатку не мало шансів та й вимагало б дуже довгої процедури, як і кожний додаток. Тому Президент і лідери обох палат погодилися на цей компромісовий проєкт. Уперше в історії Америки признано Президентові право пересувати схвалені у бюджеті суми на різні цілі, проте без підвищування загальної суми. Схвалення цього компромісового закону було великою перемогою Реґена.

З запропонованою Президентом реформою податкової системи не так легко. Відповідна Підкомісія Палати Репрезентантів під головуванням демократичного конґресмена Дана Ростенковського пішла назустріч проєктові президента Реґена і склала такий проєкт, що його Президент прийняв, як задовільний. Але на пленумі Палати Репрезентантів той проєкт провалився з вини не демократів, а самих республіканців. Конґресмени з правого крила Республіканської партії, близько пов'язані із світом фінансів та великого промислу й торгівлі, були невдоволені змінами, які вдаряли сильно по кишені багатирів. Цей „бунт" проти лідера власної партії набрав великого розголосу й спонукав Президента особисто переїхати до Капітолю і там переконувати своїх однопартійців-конґресменів, щоби вони не робили труднощів. На 17-го грудня ц.р. Президент переконав 50 „збунтованих" конґресменів-республіканців і поінформував голову Палати Репрезентантів, Томаса О'Нілла, що можна ставити проєкт реформи податків вдруге на пленум. Цим разом той проєкт перейшов, але очікує ще узгіднення з Сенатом, що станеться аж після різдвяних ферій. Передбачають, що у Сенаті, де республіканці мають більшість, також треба буде великого зусилля Президента, щоби перейшла та історична реформа податкової системи.

В обох справах визнаються докладно тільки добрі фахівці. Щорічний бюджет ЗСА — це грубезна книга, а реформа заплутаної американської податкової системи із численними „щілинами", які дозволяли знавцям-спекулянтам не вплачувати до державної каси податків — це така складна фахова справа, що і не всі фінансисти визнаються в усіх подробицях. Тим більша заслуга Роналда Реґена, що він своїм авторитетом доводить до компромісового вирішення тих справ, в яких кровно зацікавлені прерізні сторони — кожна інакше.

Л. Храплива-Щур

„ТЕПЕР ЧАС ДОГІДНИЙ"

Релігійне життя української діяспори розвивається буйно по всьому світі. Де лиш поселилося хоч невеличке число українців, зростали храми Божі обидвох віровизнань, на їх основі воздвигалися епархії, метрополії, аж до постання візії всесвітньої української Церкви. Цей напрям зокрема виразний в Українській Католицькій Церкві, яка вже десятками років змагає до завершення своєї структури помісністю та патріярхатом. Цим явищам не можна дивуватися. Ми ж у великій мірі покидали рідну землю та прирікали себе на вигнання, щоб могти йти за голосом своєї совісти, визнавати Господа свобідно та прилюдно.

Не зазнала б наша Церква в діяспорі такого розцвіту, якби не її нерозривне пов'язання з животворним коренем, із страдаючою Українською Церквою в Україні. Ми всі болієм трагічним сорокліттям насильної ліквідації ієрархії Української Католицької Церкви та її самої з наказу світських, безбожницьких чинників. Ми ростемо духом динамікою відважного пориву новітнього ренесансу Церкви в Україні, величчю її борців, таких, як Йосиф Тереля, Василь Кобрин, чи сідоглавий чернець-студит, о. Григорій Будзиновський. Ми прислухалися з увагою та захопленням до слів „Хроніки" та „Вісника". Та ці неждані, навіть непередбачувані, радісні явища, викликають у нас не лиш підйом духа. Ми свідомі, що кожний геройськи-відважний виступ наших братів коштує їм море сліз, безодні горя й розпуки. Терплять безпросвітньо як переслідувані, так і їх рідні. Марнуються незаступимі сили та здібності, які могли б так дуже причинитися до росту нашого народу.

Ця свідомість болюча кожному із нас, у кого б'ється українське серце. Але ж саме співчуття дуже безсиле. Воно куди могутніше, якщо висловлюємо його у спільних чи приватних молiннях за переслідуваних братів. Це ж наш основний християнський обов'язок. Та навіть і самі слова, самі найкращі наміpення наших молитов тут не вистачають. „Віра бо без діл мертва єсть".

На потребу є діла. Користуючись нашою свободою, ми зобов'язані діяти за себе та за тих, кому це неможливе. Щоб наші корисні обставини не стали нам колись гірким докором перед вічною справедливістю та перед тими, що терплять задля неї.

А наші обставини виглядають сьогодні справді дуже сприятливі. Ніколи досі не мала ще Українська Католицька Церква такої численної ієрархії, ніколи не були наші церкви так гарно розбудовані та зорганізовані, церковні установи такі сильні, як сьогодні. По всьому світі, а зокрема у Римі. Це мусить звертати увагу у рішаючих чинників. Світла постать так недавно ще живого Патріярха Йосифа зцементувала духово Українську Католицьку Церкву в діяспорі та поставила перед очі вірних візію однієї, спаяної Церкви у світі, яка, в рамках Вселенської Церкви, мала б свої національні та обрядові окремішності, свою помісність та завершення патріяршим устроєм. За словами заповіту Патріярха, „ми цей Патріярхат вже маємо", а недостає тільки офіційного його визнання.

Зусилля української католицької ієрархії, разом із мирянським патріярхальним рухом, осягнули те, що сьогодні вже ніхто не може сумніватися в їх підметності. Перший слов'янський Папа Іван Павло II, зумів уже перебороти в цьому напрямі не одні закостенілі пересуди. Він же управнив єпископські синоди, предсідаючи деяким з них. Його численні натяки на спорідненість „із крови і кости" з українцями, годі теж вважати виключно „політичною грою". Зрештою, ніхто не буде гратися в політику з тим, хто не має конкретних сил, чи значіння. Не менш вимовний був незаперечний пієтизм Папи до Покійного Патріярха Йосифа, висловлений різними жестами, аж до ствердження, що „Він боровся за слушну справу". Те що сучасний Патріярх Мирослав Іван мав підстави та змогу просити прямо Папу про признання патріярхату Апостольською Столицею звучить теж, як добрий знак.

А добра коньюнктура зобов'язує. „Тепер час добрий, тепер час догідний", — можемо сказати за апостолом. І усвідомити собі, що цей час є саме тепер та що ще не знати, як довго він триватиме.

Ото ж Українське Патріярхальне Світове Об'єднання заплянувало відповідну акцію для мобілізації нашого громадянства довкруги патріярхального руху, щоб спільно осягнути мету, яка виглядає щораз більше реальною. Це буде акція збирання підписів під петиціями до Папи. Наші бажання зформульовані там так:

„Ваша Святосте!

В ім'я мучеників за Христову віру в Україні, благаємо Вашу Святість, щоб Апостольська Столиця стала більш рішуче в обороні переслідуваної Української Католицької Церкви та всіх, віруючих у Бога, людей в Україні.

Напередодні світлого ювілею Тисячоліття Хрищення Руси-України, прохаємо Вашу Святість піднести до Лику Святих Слугу Божого Митрополита Андрея Шептицького.

Прохаємо, в ім'я правди, пошанування традицій та історичної справедливости,

(Закінчення на стор. 5)

ПРО ЦЕ І ТЕ

Про вареники, голубці і традиції

Коли маєте нагоду поспитати наших підростаючих дітей, що вони хочуть задержати з „українства" в майбутньому, вони поголовно відповідають: наші українські традиції Святої Вечері, Великодня, танців і музики.

Це дуже похвально, але коли хочете ближче від них довідатися, що саме розуміють вони під словом традиції, як наприклад, Святої Вечері, то скажуть вам: борщ, вареники, голубці, а щойно опісля колядки і цей настрій, що його приносить Різдво Христове. Не винуймо їх, однак, у тому, що саме таку уяву традиції вони сьогодні мають, бо ніхто інший, а ми так її їм передаємо.

Якось у нашому сьогоднішньому житті, переповненому зайняттями, проблемами, роздвоєного почуваннями святкування в різному часі, в різному виді та в різних мовах, з кожним роком важче викликати цей так колись питоменний український різдвяний настрій, що ніяк не обмежувався до спожиття Святої Вечері із її традиційними стравами.

І цей брак настрою, справжнього настрою Різдва відчуваємо всі щораз сильніше і з ким не говоримо із знайомих тепер у передсвяточний час майже в кожного це саме почування — що бракує того, чим раніше вирізнялися свята Народження Христа від всього іншого, що переживаємо на протязі цілого року.

Важко вияснити, яка справжня того причина, а радше цих причин так багато, що їх навіть трудно перелічити, вони часто побутового порядку, але також емоційного. У висліді ми звужуємо саме наші традиції до меню Святої Вечері, а і їх часто теперішні господині, зокрема ті, які працюють професійно упрощують як можуть. Бож, на щастя, майже біля кожної нашої церкви можна купити готові морожені вареники і голубці борщ „Манішевіча" дістанете в кожному харчовому магазині, кутя в наших крамницях продається „опихана", мак змелений, а рибу можна ужити заморожену. І в цей спосіб традиційних дванадцять страв не треба підготовляти два чи три дні, а дві-три години.

Можливо, що „колись" як у нас ішла підготова до Святої Вечері довгий час саме вже і це надавало нам відповідного святкового настрою. Може виглядання першої зірки на темному небі, яке було легке там де не конкурували із зірками десятки електричних кольорових світел та неонів було також тією нерозривною частиною нашого Різдва, яке ми пам'ятаємо з давніх років, а яке сьогодні так інакше виглядає.

А таки здається, що головним нищівником різдвяних традицій є брак внутрішнього спокою, якого не маємо ми і якого тим самим не можемо передати дітям чи внукам. Не вміємо якось створити цієї атмосфери тихої радости, призадуми над значенням Народження Христа надій з цим зв'язаних, не маємо часу пояснити молодшим про те, що є суттєве у нашому святкуванні, а це про пов'язання цього свята з Україною.

Закупівля подарунків, різдвяні прийняття, подвійне святкування ще і попереджене „нашим" святом св. Миколая, — все це викликує хаос, поспіх, втому, схвилювання — одним словом нічого, що можна б передати наступному поколінню. І тому в їхньому переконанні традиції, на жаль, звужуються, до вареників і голубців.

О—КА

Іван Боднарук

СОНЯШНА БАЛКА ЗОЛОТОГО ПОДІЛЛЯ

Людина, викинена в чужину, бере з собою придбане майно. А ми взяли те, що найдорожче на старі роки — спомини. Тут, на чужині, у нашому серці залишиться назавжди спогад про те, що було й не вернеться. Дехто глузує і насміхається з нас, мовляв, трупи вже живуть тільки спогадами. Хай буде й так! Але ми таки линемо до спогадів, бо з них черпаємо сили на майбутнє. Не заради міражів ми клонимо голови перед минулим, а тільки тому, що минуле дає нам надхнення та звільняє наші душі з пут щоденних турбот.

Бучач, місто моїх юних днів, оточене узгір'ями, частинно навіть лежить на узгір'ях. Ріка Стрипа ділить його на дві нерівні частини, сполучені двома мостами. Був Бучач очевидцем тих усіх лих, що їх приносили на Україну наші вороги. Коли будували доми давніше, і навіть у новіших часах, не звертали уваги на симетрію, тому вони часто висунені на вулиці. Через те вулиці вузькі й деколи навіть небезпечні для тих, що в'їздять до міста, чи виїздять. Доми і домики для тих, що перший раз приїжджають до Бучача, видаються неначе б один на другому були побудовані.

Мав Бучач чотири українські церкви, один польський костьол і чудову ратушу готської будови. В самому ринку й сумежних вулицях жили виключно жиди, тому про чистоту і порядок не можна було тут навіть й думати. А проте Бучач чарував кожного вдень, а ввечері, коли доми були освітлені і світло відбивалося в ріці Стрипі, тоді Бучач виглядав, неначе надморське місто, коли було глядіти на нього з північної сторони, з гори Федір.

Оточують Бучач ліси й околиці, які наводять багато спогадів із нашої історії. Через місто ведуть три з каменю в 1854-1859 роках побудовані шляхи: 1) через Озеряни й Монастириська до Станиславова і Львова, 2) через Трибухівці до Тернополя і 3) через Золотий Потік до Коломиї.

Славиться Бучач передусім своїм замком, а радше його руїнами. Не маємо ніяких певних даних про нього. Мабуть побудувала його Марія Могилянка. Турки й татари часто нападали на Бучач, Язловець і Підгайці, бо туди вела найдогідніша для них дорога. Тому Могилянка побудувала на руїнах старого замку, побудованого ще Бучацькими, новий замок. Ще видно, як новітні основи до старих прилягають з півночі й півдня. Так побудований, чи радше відновлений, замок стояв понад сто років. Жив у ньому у мирні часи, звичайно, власник Бучача, а під час нападу турків і татар ховалося сюди навколишнє населення. В 1672 році напав на Бучач з великим військом Мохаммед IУ. Головна сила його війська стояла на Пушкарах. Залога замку боронилася завзято й багато турків погибло. Тоді турки покинули Пушкарі і, скріпивши праве крило, почали стріляти з гори Федір, вибили в мурах діру і вдерлися до Замку. Польський уряд приневолений був скласти ганебний в історії бучацький договір. Місто було зовсім спалене. В 1675 році напали турки вдруге на Бучач і дорешти зруйнували замок.

В 1809 році села Звенигород і Зелена припали Росії і границя сягала по ріку Стрипу.

Микола Потоцький, староста Каньовський, побудував у ринку чудову ратушу із своїм гербом і 12-ма камінними фігурами, які зображують 12 праць Геракля. На узгір'ї по той бік Стрипи стояв гарний манастир ЧСВВ. Поки створено в Бучачі державну гімназію, Василіяни вели свою гімназію, до якої ходили українці і поляки з різних околиць Галичини. Згідно з книжкою о. Модеста Гриневича про Бучаччину, якою я в цій статті користувався, у василіянській гімназії було інколи й кількасот учнів, з яких одні жили в манастирській бурсі, а інші ходили до школи з приватних домів.

У бучацькому лісі недалеко Жизномира на правому березі Стрипи на стрімкій скелі стояв напізруйнований манастирок, в якому колись двічі щороку відбувався відпуст, але в 1781 році там уже не відправляли Богослужень. Між двома узгір'ями на рівній долині лежить у північно-західній частині село Рукомиш. Тут за церквою є дві печери; у більшій із них є вівтар св. Онуфрія. На горбі над потоком, що відділяє старе місто від нового, лежить церква св. Миколая, названа в старих актах міською. Побудована 1610 року Марією Могилянкою, жінкою Степана Потоцького, брацлавського воєводи. Мури церкви дуже грубі, відповідні до тодішніх бурхливих часів. Церква оточена грубезним муром. Над Стрипою поза ринком стояла друга старезна церква св. Покрови, також обведена грубими мурами, що були для людей охороною в час ворожих нападів. До цієї церкви ходили на Службу Божу учні нашого обряду, що ходили до державної гімназії. Після екзорти, що її відправляв о. Добрянський, ходили учні парами до церкви св. Покрови, про яку мешканці міста говорили, що її будували в козацьких часах.

Віра Вовк

Родина

Холодний вітер ріже й іде за шкіру. Навіть світла ліхтарів померзли й зіщулилися.

Між автами, на широкому тротуарі, їх четверо: чоловік, жінка з дитиною на руках і хлопчик. Розгублено розглядаються довкола.

— Ви, може, шукаєте якоїсь адреси? Звідки ви?

— Ми із Спіріто Санто... Приїхали відвідати племінницю, але не застали її дома. Сусіди сказали, що вона в шпиталі. Хата зачинена.

Жінка, молода й худенька, в чистому квітчастому платті в дрібний узір, труситься з холоду. В руках торба, повна мокрих пелюшок. Хлопчик сонно тулиться до її колін, переступає з ноги на ногу.

— Що будете тепер робити?

Чоловік приступає крок ближче.

— Доно, я шукаю праці. Може, садівником. Тут багато домів у садах...

— Як вам шукати праці серед ночі?

— Щоб тільки переночувати...

— Ніхто не дасть праці незнайомим, ні притулку в своєму домі. Ніхто вас тут не знає.

— Доно, я не розбійник, подивіться на мої руки. Бачите мозолі? Я працюю на полі.

Дивлюся на чисті долоні з твердими знаками від рискаля і рала, в добрі лагідні

(Закінчення на стор. 5)

Піліп Ван Дорен Стерн

НАЙВИЩИЙ ДАР

(З англійського переклала Любов Коленська)

II.

Незнайомець схопив його за рам'я:

— Ви це таки краще заберіть із собою, — сказав він, — подаючи йому свою торбину. Побачите, вона стане вам в пригоді: перед вами відкриються навіть ті двері, що в протилежному випадку могли б затріснутись перед вашим обличчям.

— Які двері, перед яким обличчям? Адже я усіх знаю у цьому містечку.

— Так. Мені це звісно, — з усією терпеливістю сказав чоловік. — Та як би воно не було, візьміть цю торбину зі собою. Ніякого лиха зробити вона вам не може, а навпаки, ще помогти. — Він відчинив торбину і відтіля виймив цілий ряд щіток. — Ви не повірите як вам можуть пригодитись оці щітки, особливо ці дармові, коли ви запропонуєте по домах... наш товар. — Він вказав на малу звичайну ручну щітку. — Я вам зараз покажу як це робити. — І встромивши торбину Джорджові в руки, він почав: — Коли пані дому підійде до дверей, ви це подайте і швидко говоріть: Ось ви скажете: „Добрий вечір, вам, пані! Я представник від Світової Чистильної фірми і я хочу вам подарувати цю гарну і корисну щітку, — і то зовсім без ніяких зобов'язань якоїсь закупівлі". Після цього уже усе піде гладко. А тепер попробуйте ви. — І він на силу впхав щітку Джорджові в руки.

Джордж сквапно вкинув щітку до торбини і, замикаючи її, люто клацнув замком. — Слухайте, — сказав він, — але, не побачивши коло себе нікого, раптово замовк.

Певно цей незнайомець щезнув десь у прибережних кущах ріки, — промайнуло думкою в Джорджа. Він, очевидячки, не буде ігратись з ним у хованку. Було вже майже зовсім темно і здіймався ще дужчий холод. Він здригнувся і підвів свій комір пальта вгору.

• • •

На вулицях уже світились ліхтарі, а у вікнах спокійно горіли свічі. Маленьке містечко сьогодні виглядало особливо радісно. А зрештою, місцевість в якій ви виростали, завжди була для вас закутиною, де ви почувались справді як у себе вдома. І в Джорджові відізвався раптовий приплив почувань навіть для старого похиленого домику Генка Бідла, попри який він саме тепер переходив. І враз він пригадав собі про суперечку, коли його авто здерло кусок кори із Генкового кленового дерева. Джордж поглянув на безкрає, розпростерте на всю ширінь безлисте галуззя, яке підіймалось над ним у темряві. І враз він відчув докори сумління за пошкодження цього дерева. Адже він навіть тоді не зупинився, щоб перевірити шкоду, що її він зробив, скалічивши його, бож боявся, щоб Генк його не зловив, коли він буде приглядатися отому рубцеві. Але тепер він сміливо вийшов на шосе, щоб приглянутись велетенському стовбурові. Генк певно загладив цей рубець або його замалюва, бо з нього ж не було ані сліду. Джордж засвітив сірничку і похилився нижче, щоб змогти ближче придивитись. Та кора була гладка і зовсім непошкоджена. Він підвівся, а в шлунку його занило почуттям потапаючого...

І він пригадав собі, що йому сказав оцей чолов'яга на мості. Певно, що це все треба було вважати як одну велику нісенітницю, а все ж таки оцей... неіснуючий рубець наводив на нього неспокій.

Коли він опинився біля банку, завважив, що тут щось було не в порядку. Будинок був у темряві, а він добре пам'ятав, що увімкнув головні світла біля каси. Він також побачив, що хтось, на вікнах не опустив штор униз. Оббігши довкола дому, він зупинився на його фронті. На дверях чиясь рука прикріпила старий, знищений напис: Джордж ледве міг розібрати слова: На винайм або продаж; інформації в Джеймса Сильви, — бюро продажу нерухомостей.

Можливо, це була чиясь хлоп'яча витівка, — завирували в нього думки. А там, на порозі, звичайно, бездоганно чистого банку, він завважив кучугури прадавнього листя і купу розсипаних газет. Почерез дорогу, в бюрі Джима Сильви ще горіло світло. В цю ж мить Джордж погнався туди і, шарпнувши дверима, рвучко їх відкрив.

Джим глянув на нього із зачудованням і заговорив ввічливим голосом, який він завжди зберігав для своїх евентуальних покупців:

— Чим можу служити?

— Банк... Що сталося з ним... — сказав Джордж, ледве перехоплюючи віддих.

— Будинок старого банку? — і Джим Сильва обернувся і виглянув крізь вікно. — Так як я це бачу, то... нічого. Чи ви хочете винайняти його приміщення або його купити?

— Чи ви хочете цим сказати, що він уже... нечинний?

— Так. Уже понад десять років. Прийшло банкрутство... Вам певно незнайомі оці частини міста. Чи не так?...

Джордж в'яло зісунувся здовж стіни і сказав слабким голосом:

— Колись я тут перебував... Тоді ще з банком було все гаразд. Я навіть знаю деяких людей, що тут працювали.

— Чи ви знали такого хлопця... Чи ви знали Марті Дженкінса?

— Марті Дженкінса... Чому ж би ні... він... — Джордж уже малощо не проговорився, що Марті ніколи не працював у банку... адже він не міг, бо в дійсності, коли вони закінчили навчання, вони обидва тут внесли прохання на працю, і її дістав — він — Джордж. Та тепер усе змінилося. Він повинен буте обережний. І, отягаючись, він сказав:

— Ні... я його не знав. Властиво... не зовсім... Я про нього чув...

— Як так, то вам напевно відомо, що він кудись пропав, із п'ятдесятьома тисячами долярів. Ось і причина, чому банк збанкрутував. Він зруйнував усіх у цій околиці. І враз проникливий зір Сильви зупинився на Джорджові:

— Правду сказавши, в мене навіть на хвилину створилося таке враження, що ви знаєте, де він знаходиться. Ох, як ми хотіли б, щоб Марті Дженкінс попав у наші руки!

Продовження буде.

З Різдвом Христовим і Новим Роком!

90-ий Відділ СУА у Філядельфії відзначив своє 20-річчя

М. Кондрат, голова Окружної Управи з Філядельфії (зліва) передає почесну грамоту від Головної Управи СУА голові 90-го Відділу О. Фаріон.

У неділю, 6-го жовтня ц.р., 90-ий Відділ СУА відзначив 20-ліття свого існування. Вечір відкрив голова підготовчого комітету Тося Мельничук, яка привітала запрошених гостей і союзянок з родинами та передала ведення програмою Вірі Кліш, що вміло вив'язалася із цього завдання.

У програмі брали участь Марія Лабунька, яка в добре підготованому слові розказала про 20-літній перебіг праці 90-го Відділу.

Віра Бойко заграла на скрипці під акомпаньямент Роксоляни Гарасимович „Танець" Рябова та „Етюд" Косенка. Бандуристки — Оля Ходоба і Ліля Павловська заграли та проспівали в'язанку народних пісень.

Членка Відділу Шуст відчитала вірш Зої Когут „Заслуженій діячці".

Голова Окружної Управи у Філядельфії Марта Кондрат вручила голові 90-го Відділу Оксані Фаріон почесну грамоту від Головної Управи СУА за 20-літню жертвенну працю Відділу. Тому що хресна мама і основниця Відділу інж. Стефанія Пушкар із-за занедужання не могла взяти участь в наших ювілейних святкуваннях, Відділ вислав їй китицю квітів. Від неприсутньої дружини (та в її імені) промовив до Відділу д-р Володимир Пушкар.

Після програми гостинні членки Відділу приймали присутніх смачною вечерею.

Христя Сеник

Міжнародний Музичний Конкурс ім. С. Людкевича

Музика — одна з найважливіших ділянок культури — є особливо важним духовим чинником, що єднає українців у всьому світі понад кордони держав, понад природні і штучні перегороди діяспори.

Міжнародний Музичний Конкурс ім. Станислава Людкевича постав у Торонто в 1979 році, щоб у кожне п'ятиріччя від першого конкурсу, який відбувся у 1981 році, влаштовувати міжнародні конкурси для всієї української діяспори, українських поселень у країнах поза межами поневоленої України.

Організатором Міжнародного Музичного Конкурсу ім. С. Людкевича є Український Музичний Фестиваль у Торонто, який кожнорічно влаштовує музичні конкурси для шкільної молоді і дає нагоду інспірувати у шляхетних змаганнях молодих талантів — снагу до праці та осягів.

Згідно з плянами основників, у 1986-му році 6-го, 7-го та 8-го червня відбудеться Другий Український Музичний Конкурс ім. С. Людкевича у Торонто для заавансованої музично української молоді усієї діяспори українських поселень, не лише ЗСА і Канади, але й Европи, Південної Америки та Австралії.

Участь можуть брати інструменталісти до 30 року життя і вокалісти до 40 року життя включно.

Час виконування програми 15-20 хвилин.

Програма

Фортепіян — три музичні твори, з чого два мусять бути українського композитора.

Скрипка, віолончеля — три музичні твори, з чого один мусить бути українського композитора.

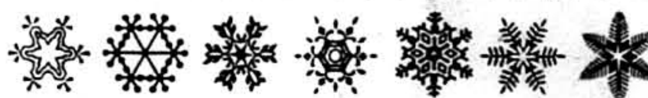
Сольоспів — найбільше чотири виконуваних творів, в тому мусить бути одна оперна арія. Може бути один твір неукраїнського композитора.

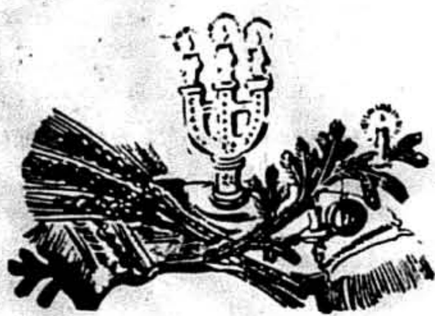
Нагороди: перша — дол. 1.000, друга — дол. 400, третя — дол. 150.Зголошення — до 31-го березня 1986 року. Про місце і час конкурсу кожний учасник одержить повідомлення три тижні перед початком.

За інформаціями і вписовими листками звертатись на адресу: Ukrainian Music Festival, 209 Riverside Drive, Toronto, Ont. M6S 4A8, Canada, tel.(1-416) 762-9158.

Закликаємо талановиту, музично обдаровану молодь усієї діяспори взяти участь у цьому конкурсі.

Богдан Стебельський
голова Ради для Справ Культури СКВУ

З Різдвом Христовим і Новим Роком!

Здійснився давній задум — книга про Зборівщину

У 1929 році появилася у Львові праця історика Івана Крип'якевича п.з. „Коротка історія Зборова до половини XIX ст.". У кінцевій частині автор висловив потребу, заклик збирати матеріяли для новішої історії Зборова і Зборівщини, щоб „минувшина не пропала безслідно". І цей заклик славетного історика став наче заповітом для українського громадянства Зборова — невдовзі почав появлятися місячник „Зборівські Вісті", в якому були поміщені історичні, географічні та інші статті, а й численні дописи про біжуче українське життя — працю в Зборові і повіті. Отак закріплювалися друком матеріяли для майбутнього регіонального зборівського збірника. У висліді Другої світової війни Зборівщина з усією Галичиною опинилася в 1944 році під советсько-московською окупацією, тоді тисячі українців залишили рідну землю і пішли на еміграцію. На еміґрації туга за рідною землею і спогади про неї зродили чи радше відновили серед зборівської громади в діяспорі давній задум про свій реґіональний збірник, щоб „минувшина не пропала безслідно".

Від появи у 1929 році праці І. Крип'якевича про Зборів минуло півстоліття, але його заклик таки здійснився — історично-мемуарний та літературний збірник п.з. „Над берегами Серету, Стрипи і Золотої Липи — Зборівщина" завершений як видання Зборівського Комітету Торонто - Ню Йорк, фірма Наукового Товариства ім. Шевченка, редакційна колеґія: Б. Гошовський, В. Верига, А. Жуковський, координатор і адміністратор В. Локоть. У книзі 9 розділів, перший розділ п.з. „На сторінках европейської історії", містить працю І. Крип'якевича і його опис бою в 1649 році під Зборовом козацької армії Б. Хмельницького проти польських королівських військ. Далі йде стаття проф. Т. Мацькова про Зборівський бій і договір у тодішній европейській пресі. Наступний розділ — це географія і статистика, обширний розділ про Зборів як осередок українського життя повіту, про містечка і села, про „Просвіту", „Рідну Школу", Союз Українок, кооперацію та інші товариства й установи, розділ „Зборівщина у спогадах" та „Видатні постаті і культурно-громадські діячі", зокрема вартісний і цікавий розділ п.з. „У країнах поселення", в якому між іншими статті про Т-во „Поморяни" в Ню Йорку ще перед Першою світовою війною, про Зборівські комітети в Бостоні, Ню Йорку і Торонто та їх працю. У книзі багато світлин.

З нагоди появи книги для її презентації Управа Зборівського Комітету уТоронто плянує з'їзд-зустріч колишніх громадян Зборівщини з родинами, внуками і правнуками та гостей суміжних повітів, зокрема всіх зареєстрованих у Зборівському комітеті — Торонто — Ню Йорк — зустріч жителів „Зборівської землі", яка відбудеться 17-го травня 1986 року в Торонто, Канада, в приміщенні готелі Lakeshore Inn, 2000 Lakeshore Blvd., Toronto, Ont., Canada.

Книгу можна і таки варто наперед замовляти. Без огляду на великі кошти видання (об'єм з плянованих 500-600 сторінок зріс удвоє — до 1056 сторінок), ціна при замовленні в Торонто 50 дол., опакування і пересилка окремо.

Хоч зміст книги багатий, а об'єм великий, усе ще залишилися матеріяли, а й є змога роздобути нові, головно в численних мікрофільмах давніх ґалицьких періодиків, отже, є думка про видання додаткового збірника та й з ширшим англомовним резюме. Справа такого додаткового видання залежна від нас самих і дальшого редаґування та й від фондів. Весь прибуток з продажі книги буде призначений на видання додаткового збірника.

Запрошуємо вже тепер до участи у плянованому з'їзді-зустрічі весною 17-го травня 1986 року у Торонто. Отож кличемо: До милого нам побачення !

Листування у справі з'їзду і замовлення на книгу просимо слати на адресу: Zboriwsky Komitet, c/o W. Lokot, 4147 Hickory Drive - Mississauga, Ont. L4W 1L1 Canada.

За Управу Зборівського Комітету

Софрон Безубко
Володимир Локоть

Вісті з Осередку Праці НТШ у Вашинґтоні

28-го вересня ц.р. відбулися Загальні збори Осередку, на яких вибрано нову Управу Осередку в такому складі: д-р Теодор Залуцький — голова, д-р Василь Наконечний — заступник голови, інж. Мирослав Раковський — секретар, д-р Іларіон Калиневич - скарбник, мґр Богдан Ясінський - організаційний референт. До Контрольної комісії увійшли: д-р Юрій Старосольський та мґр Олекса Сокіл.

На Зборах обговорено, між іншим, справу приїзду до Вашінґтону д-ра Атанаса Фіґоля 27-го жовтня ц.р. для організування Вічного Фонду Енциклопедії Українознавства та справу зустрічі його з громадянством.

15-го жовтня ц.р. відбулися сходини Управи Осередку Праці, на яких обговорено детально справу приїзду до Вашінґтону д-ра Атанаса Фіґоля. Рішено влаштувати товариську зустріч в запланований день в домі св. Софії. На цих сходинах обговорено теж справу участи Наукового Товариства ім. Шевченка у конґресі, що його влаштовує Міжнародний комітет для совєтських і східньоевропейських студій спільно з Американською асоціяцією для поширення слов'янських студій в днях від 30-го жовтня до 4-го листопада ц.р., в готелі Шеретон-Вашінґтон у Вашінґтоні.

Дня 27-го жовтня ц.р. Осередок Праці зорганізував зустріч представника Енциклопедії Українознавства д-ра Атанаса Фіґоля і Івана Стасюка, голови Канадської Фундації Українських Студій, з українською громадою Вашінґтону. Проф. Володимир Кубійович, який також мав взяти участь в цій зустрічі, не міг прибути до Америки з огляду на нещасливий випадок. Д-р Фіґоль з'ясував присутнім стан акції для видання ЕУ українською та англійською мовами, та пляни на майбутнє, зокрема ідею зібрання Вічного Фонду, який уможливив би дальші видання зі самих відсотків. Пан Стасюк поінформував про вклад канадських українців у видання англомовної гласової енциклопедії. Під час зустрічі мґр Ясінський відчитав листа від проф. Кубійовича, який передав привіт зі Сарселю та побажання успіхів. Збірка на ЕУ у Вашінґтоні проходить успішно. По закінченні збірки вислід буде опублікований. Після зустрічі зібрані гуторили ще довго при чаю, вині та „канапках", що їх приготовили дружни членів Осередку Праці.

Від 30-го жовтня до 4-го листопада ц.р., відбувся у Вашінґтоні, в готелі Шератон-Вашінґтон, згаданий вгорі світовий конґрес славістів. Українські науковці, в більшості члени НТШ, взяли участь як учасники та як доповідачі Конґресу; НТШ мало свій станок зі своїми виданнями, влаштуванням якого зайнялася Емілія Процінська. В рамках Конґресу відбулася 3-го листопада у залі Воррен зустріч українських та заприязнених інше-національних учасників і гостей, яких запросив голова НТШ, д-р Ярослав Падох. При кінці зустрічі д-р Падох провів ще окрему нараду членів НТШ для плянування дальших акцій НТШ. В цій нараді взяло участь 8 членів нашого Осередку Праці.

Н.Н.

ПОДЯКА

Усім церквам, товариствам, молодечим організаціям і приватним особам, які допомогли нам врятувати життя нашому синові й внукові Славчикові найщиріша подяка з глибини серця. Самі ми ніяк не могли б цього зробити.

Усі Ваші імена відомі нам, тобто родині Славчика, але це фізично неможливо вичислити Вас усіх наші дорогі й ніколи незабутні.

Нехай Всещедрий Бог заплатить Вам сторицею!

Завжди вдячні й зобов'язані
батьки АНТІН і ХРИСТИНА
баба МАРІЯ й дідо АЛЕКДАНДЕР
ШУМИЛО

Плянують другий том „Городенщини"

Четвертий з'їзд Городенської Землі, який відбувся в червні 1985 року в Торонто, постановив одноголосно продовжати працю нашого земляцького товариства, а одним з наших найближчих завдань є постанова стати до праці над другим томом земляцького збірника „Городенщина".

Для цієї цілі покликано на з'їзді редакційну колеґію в особах: маестро Теодор Терен-Юськів (Ню Йорк), д-р Олександра Яворська-Копач (Торонто), письменник Іван Боднарчук (Торонто), мґр Олександер Роїк (Вінніпеґ) і д-р Михайло Марунчак, головний редактор першого тому (Вінніпеґ). Після консультації членів редакційної колеґії вирішено видати звернення до всіх членів Городенського землцтва і приступити до праці. Редакційну колеґію очолив д-р М. Марунчак, а секретарство обняв мґр О. Роїк. Оба проживають у Вінніпезі і там приміщується головний осідок редакції. Для вигіднішого контактування членства з більших осередків, як Торонто, Ню Йорк, Чикаґо побажаним є теж, що зв'язуватися для консультації з місцевими членами редакційної колеґії, як також з головою Управи земляцтва в Ню Йорку Василем Никифоруком. До всіх шановних членів Городенського Земляцтва прохання редакційної колеґії й апель станути до спільної праці і заздалегідь підготовляти матеріяли до другого тому „Городенщина".

Перший том „Городенщина", який отримав високо похвальні рецензії, може служити взірцем, якими матеріялами зацікавлена редакційна колеґія. Тут відмітимо, що перший том є ще до набуття в невеличкій кількості.

Проситься усіх, по можності якнайскорше, відгукнутися до членів редакційної колеґії і поінформувати, якими матеріялами зацікавлені можуть послужити.

Крім розвідок про окремі ділянки життя Городенщини є побажані спомини, особисті, як теж про других діячів спільноти, здобутки на різних ділянках суспільного життя, реєстр жертв в боротьбі з окупантськими режимами тощо. У збірнику теж плянується використати якнайчисленіше знімки персональні, родів, народних установ і народних здвигів. Редакційна колеґія радо відгукнеться на різні і корисні пропозиції та більші проєкти.

У всіх редакційних справах просимо звертатись до: Horodenschyna, editor, 296 Knowles Ave, Winnipeg, Man. R2G 1E2.

У всіх організаційних справах, як також до Управи товариства слід звертатись на адресу голови товариства: Wasyl Nykyforuk 35-43 72 St. Jackson Heights, N.Y. 11372.

Редакційна Колеґія збірника „Городенщина"

НА ПРЕСОВІЙ КОНФЕРЕНЦІЇ асистент секретаря Департаменту оборони в справах охорони здоров'я Вілліям Маєр повідомив, що в Західній Европі розміщені антитерористичні медичні з'єднання, метою яких є приходити на допомогу жертвам терору як в Европі, так і на Близькому Сході. Однак він не відповів на запитання, де саме розміщені антитерористичні медичні з'єднання, але сказав, що вони підлягають командуючому американськими військами в Західній Европі. Штаб-квартира командування знаходиться у Штутґарті, Західня Німеччина.

У 50-ліття поетичної творчости Зореслава — о. Севастіяна Сабола

У п'ятницю, 22-го листопада цього року в приміщенні Літературно-Мистецького Клюбу в Ню Йорку відбувся Авторський вечір поета Зореслава—о . Севастіяна Сабола, який влаштував Карпатський Союз спільно з ЛМКлюбом для відзначення 50-ліття поетичної творчости поета .

Отець Севастіян-Зореслав

Вечір відкрив голова Клюбу Тарас Грицай, який привітав і представив гостей. Проводив цим святом В. Шандор який представив Ювілята о. Патрикія Пащака, ЧСВВ, ігумена та генерального Вікарія Стемфордської Епархії, та о. Тараса Прокопів.

Д-р В. Шандор вказав у вступному слові на страшне національне та культурне спустошення краю мадярською владою до кінця Першої світової війни . На початку XIX ст. мало Закарпаття із всіх українських земель найкраще розвинуте українське шкільництво. Коли в 1805 році заклали Харківський університет, то вислали на Закарпаття проф. Филиповича для набору професорів для університету. Було потрібно дев'ять, а зголосились чотири. В той час мало Закарпаття професорів університету на експорт, а в 1918 році вже не мало ні одної української народної школи.

У зв'язку з розвитком Закарпаття після Першої світової війни, В. Шандор звернув особливу увагу на великі заслуги Василіянського Чину як по лінії релігійній, так і культурній. З Чернечої Гори коло Мукачева, осідок Василіянського Чину, сяяло світло на весь наш край. Тут відбувались незабутні прощі-відпусти щороку кінцем серпня.

Отець Севастіян Сабол, ЧСВВ, з'явився в Ужгороді в 30-их роках як монах Василіян із всіми властивостями й здібностями дипломата й зразу заблестів своєю поезією. Крім поетичної творчости та виховної праці, о. Севастіян був активний і на національно-культурній ниві. Пізніше він був капеляном Карпатської Січи, довіреною особою прем'єра о. Волошина тощо.

Про поетичну творчість Ювілята виголосив чудову фахово опрацьовану доповідь д-р Ігор Гурин. Він проаналізував всі три збірки поезій Ювілята, видвигнувши їх поетичну, моральну й національну силу і красу. Мисткиня Іванна Кононів і Тамара Кардашинець майстерно прочитали низку поезій Зореслава, глибоко зворушивши не тільки публіку, але й самого Ювілята, в чому він відтак сам признався. Юрій Фурда заграв на фортепіяно „Карпатські мелодії", що нагадували присутнім рідний край та наші карпатські полонини.

З привітом виступив ще від Наукового Товариства ім. Шевченка, членом якого є Ювілят, д-р Ярослав Падох, який теплими словами вітав о. Севастіяна й висловив подив, що в тій скромній монашій келії родилась така життєрадісна й сильна поезія. Д-р Падох підкреслив великі заслуги Василіянського Чину також і в розвитку культури Галичини. Ігумен о. Пащак, ЧСВВ, у своєму слові вказав на велику моральну силу поезій Ювілята, що в сучасну добу є особливо важливе.

Потім д-р В. Шандор попросив до слова Ювілята, якого присутні, вставши з місць, привітали довготривалими оплесками. Ювілят признав, що був глибоко зворушений як фаховою аналізою своєї поезії, яку зробив д-р Гурин, так і деклямаціями обох пань. „Слухаючи читання моїх віршів, я прослезився", —сказав Зореслав, щиросердечно подякувавши всім за пережиті приємні хвилини.

Він розповів, що вже 13-літнім юнаком почав писати вірші „мішаним язичієм", яке було в ужитку в той час на Пряшівщині, що були публіковані в карпаторуській пресі в Гомстеді, Пенсильванія. Мати його була словачка, а батько русин. Першу національну іскру дістав він від своєї бабуні, яка співала йому українські пісні і багато оповідала. Маючи 16 літ, вступив до Василіянського Чину і там оформився та викристалізувався поетичний і національний світогляд Ювілята. На закінчення він подякував всім учасникам та чисельній публіці, що причинились до цього незвичайно гарного вечора.

Голова Карпатського Союзу передав о. Севастіянові Зореславові подарунок. В. Шандор зробив Ювілятові милу несподіванку, передавши йому святий образ-повідомлення про першу Службу Божу о. Севастіяна з-перед 51 року, тобто у вересні 1934 року.

При закусках, солодкім та каві, що приготовили пані з Карпатського Союзу та Літературно-Мистецького Клюбу, присутні ще довго вели дружні розмови з Ювілятом.

Учасник.

УПРАВЛІННЯ ТЮРЕМ стейту Каліфорнія повідомило, що в березні наступного року вбивця сенатора Роберта Кеннеді Сірган Сірган дістане можливість знову подати апеляцію про умовно-дострокове звільнення.

РЕЧНИК АНГЛІКАНСЬКОЇ Церкви повідомив репортерів, що Террі Вейт, який веде переговори про звільнення американських закладників, прилетів у п'ятницю, 20-го грудня в Бейрут для чергової рунди переговорів. Це вже третя візита Т. Вейта в ливанську столицю.

„Тепер..."

(Закінчення зі стор. 2)

визнати нашій Церкві гідність Патріярхату, та її Главі — титул Патріярха.

Віддані Вам сини й дочки Української Церкви й народу".

І саме йдеться про це, щоб ці підписи були якнайчисленніші. Це буде вияв нашої волі й почувань перед Апостольською Столицею та цілим віруючим світом. Успіх цієї акції повинен виказати нашу внутрішню єдність та послідовність наших змагань.

Тому буде добрим та праведним ділом, коли включаться у це збирання підписів не лиш наші парохії та церковні організації, але й світський сектор.

Як знаємо, одначе, така акція вимагає не лиш труду, але й коштів. У дальшій її фазі плянується видання відповідних інформативних матеріялів, які доведуть нашу справу до відома й уваги населення країн, де живемо, а головно до їх провідних та рішаючих чинників, з якими слід нав'язати окремі зв'язки. Самі ж петиції з підписами передасться Папі в святковій авдієнції. Все це вимагає фондів і їх рішено збирати поряд з підписами. Ця збірка стане ще конкретнішим виявом нашої постави. Хоч наша спільнота у діяспорі позбавлена податкової системи, якою фінасуються акції державних народів, ми досі здвигнули своєю жертвенністю не одне велике діло. Віримо, що і тут наша спільнота не заведе!

Хотілося б відмітити ще один момент. Цю ударну акцію Українського Патріярхального Світового об'єднання пляновано ще за життя його довголітнього голови бл. п. д-ра Богдана Лончини. Та не вспіли ще матеріяли про цю акцію, підписані його рукою, дійти до клітин крайових патріярхальних товариств, як д-ра Б. Лончини не стало в живих. Завершення цієї справи осталося заповітом для тих, хто остався. Та все ж віримо, що акція ця пройде тим більш успішно, в почутті великого зобов'язання, в атмосфері доброї волі та підйому, бож мета виглядає особливо близькою і не жаль напружити всі сили.

Родина...

(Закінчення зі стор. 2)

очі. Немовля поплакує, а хлопчик: Мамо, ходім геть... Жінка: Цить, дитино, цить...

Якби я не була така втомлена сьогодні. Якби завтра досвіта не мусіла знов забиратися з дому. Якби я не боялася взяти людей з вулиці до себе...

Біжу додому, дзвоню до різних знайомих, шукаю нічлігу для родини, що чекає на вітрі. Притулок? Ніде. Серед ночі? Гуртожитки приймають до восьмої. Суспільна опіка не чинна. Завідувачка відсутня. Ніхто не хоче перейняти від мене хреста з невідомою родиною. Наче він тільки для мене призначений.

Уявляю собі, що напускаю до ванни теплої води для купелі дітям і кладу їх у чисте ліжко. Жінка пере пелюшки і розвішує їх на бальконі. Родина вечеряє зі мною, потім іде спочити біля дітей.

Але бо в нашому будинку не вільно приймати бездомних. Хібащо нишком, чорним ходом... А як позбутися напохваті вранці неповоротних селюхів? Адже не можу їх залишити самих у мешканні. Виситимуть мені на шиї тяжелезним ланцюгом.

Хтось подає думку, щоб післати їх до телевізійної станції, хай би надала заклик до населення, певно, хтось зголоситься. Хапаюся цієї рятівної дошки, на бігу стягаю з себе нагортку.

— Вдягніться, вам холодно... і їдьте до станції телевізії... Може вдасться знайти вам нічліг.

Родина дякує, жінка до чоловіка з ніжністю: Дала мені свій власний светер...

Веду їх до автобуса, бачу, як розгортають з платочка гроші, щоб заплатити за подорож. Автобус зникає за закрутом.

Сьогодні сором обливає мені обличчя.

І як я їх тоді не пізнала? Тільки тому, що в їхніх долонях не світився лотос, не блищала авреоля над чолами?

В годину моєї смерти стоятимуть мені в головах і судитимуть моє тверде, боязливе серце.

(Оповідання із збірки „Святий гай")

Ділимося сумною вісткою
з Родиною, Приятелями і Знайомими,
що 12-го грудня 1985 р. відійшла у Вічність,
по тяжкій хворобі
наша Найдорожча
ДРУЖИНА, МАМА, СЕСТРА

бл. п.

ГАЛИНА КАЛИТЯК
з дому БАРТКІВ

Покійна народилася в Синевідську Вижнім, Стрийського повіту в Західній Україні в дні 19-го серпня 1929 р.

ЗАУПОКІЙНА ПАНАХИДА була відправлена в дні 13-го грудня 1985 р. у каплиці похоронного заведення Бугая, а ПОХОРОН в дні 14-го грудня з церкви Непорочного Зачаття ПДМ в Гемтремку на цвинтар Монт Олівет.

Залишила в горю і смутку:

РОМАНА — чоловіка
РОМАНА, мол. — сина
ОЛЕНКУ — дочку
АНГЕЛИНУ — сестру з мужем РОМАНОМ

МАРІЮ — сестру з мужем МИКОЛОЮ КАВКА
ОСИПА - брата з дружиною ГАЛИНОЮ БАРТКІВ

ближчу і дальшу Родину

В СОРОКОВИЙ ДЕНЬ СМЕРТИ
нашого Найдорожчого ЧОЛОВІКА, БАТЬКА І БРАТА

бл. п.

ДІОНІЗІЯ СМОТРИЧА

відправляться

ЗАУПОКІЙНІ СЛУЖБИ БОЖІ

у вівторок, 24-го грудня 1985 року
в Гантері, в церкві св. Івана Хрестителя;
у Філядельфії, в церкві св. Архистратига Михаїла;
в Римі, в церкві св. Софії
і в Бразилії.

Про молитви за спокій душі Покійного просить —

РОДИНА

ДОРОГІ УРЯДОВЦІ ВІДДІЛІВ УКРАЇНСЬКОГО НАРОДНОГО СОЮЗУ! НАБЛИЖАЄТЬСЯ КІНЕЦЬ РОКУ, А З ЦИМ І ОСТАТОЧНІ ПІДСУМКИ ЦЬОГОРІЧНОЇ ПЕРЕДКОНВЕНЦІЙНОЇ ОРГАНІЗАЦІЙНОЇ КАМПАНІЇ. ТОЖ ДОКЛАДІМО ВСІХ ЗУСИЛЬ, ЩОБ КІНЦЕВИЙ УСПІХ ЗАВЕРШИВ НАШЕ ВЕЛИКЕ ОРГАНІЗАЦІЙНЕ ДІЛО ТА НАБЛИЗИВ НАС ДО НАШОЇ ГОЛОВНОЇ ОРГАНІЗАЦІЙНОЇ МЕТИ, ПІД ЧАС ГРУДНЯ — ПРИДБАТИ 600 НОВИХ ЧЛЕНІВ.

„Ми, як українці, обурені, ми, як американці, засоромлені”

У неділю, 17-го листопада ц. р., тиждень після відпливу совєтського корабля із українським моряком Мирославом Медведем, в авдиторії собору свв. Володимира і Ольги в Чикаго відбулася зустріч громадянства з тими, що були, говорячи образово, „на першій лінії фронту”, а це—із д-ром Юліяном Кулясом, який брав участь у правних клопотаннях у Філядельфії, Вашінгтоні, Ню Орлінсі, і групою молоді, що з Чикаго поїхала до Ню Орлінсу, щоб бути „близько Мирослава”, як казали.

Чикаґська громада прибула масово, щоб ще раз прослідити усі заходи в обороні М. Медведя, в яких Чикаго мало дуже великий вклад—великі акції, ведені консеквентно з небувалою напругою. Поки слово буде за запрошеними гістьми, для повного образу належить представити старання українського Чикаґо. Акції мали такі головні вияви: 1. акція телефонів, опісля „банк телеграм”; 2. зв'язки з пресою, з американськими засобами масової інформації; 3. маніфестації, демонстрації; 4. участь у правних клопотаннях, молодь в Ню Орлінсі.

Як тільки стало відомо (26-27 жовтня), що із совєтського корабля „Маршал Конєв” вискочив моряк, українець, доплив до берега, прагнув волі—„жити в чесній країні”, але його відставлено назад,—Чикаго дослівно „роздзвонилось” у телефонах до Вашінґтону: до Державного департаменту, до Білого Дому зі запитами, чому так сталося, чому не дозволено йому скористати з права азилю. Білий Дім цілу ніч відповідав на телефони... Акція телефонів розширилася до всіх, хто тільки міг щось допомогти—до сенаторів, конгресменів, представників етнічних груп,—невтомні в усьому були члени організації „Американці за людські права в Україні”.

Далі молоді висунули пропозицію створення „банку телеграм”. З ініціятивою виступив і почав реалізувати її Роман Мартинюк разом з Влодком Тюном, Миколою Гринівим і Василем Годчаком. Винайміли в Іллиной Белл кімнату, по праці приходили молоді добровольці, що обслуговували 25 телефонів. Люди масово зголошували номери своїх телефонів так, що в загальному вислано майже 3,000 телеграм. Деякі наші люди зуміли приєднати до тієї акції і своїх сусідів-американців.

Зростало також зацікавлення і преси, радіо та телевізії. 28-го жовтня зорганізовано пресконференцію, яка мала знамените покриття не тільки місцевими, але і загальноамериканськими засобами масової інформації. З нашої сторони були запрошені: д-р Ю. Куляс, Дейвид Рот, з Американсько-жидівського комітету,

Стейтовий сенатор В. Дудич і член стейтової леґіслятури М. Куляс під час демонстрації в обороні М. Медведя.

Група учасників вечірньої демонстрації в Чикаго

алдерман Роман Пуцінскі, відомий польський лідер, Пол Зумбакіс, литовський діяч, адвокат, брав участь в обороні Сімаса Кудірки, і о. Петро Галадза, головний мотор конференції. Дуже важливим був факт, що присутні становили спільну силу „бльок”—вони зайняли солідарну з українцями поставу. Ціла конференція велася в дуже серйозній атмосфері зі спільним ствердженням того, що це не тільки справа української спільноти (так, ми боронимо його, бо він наш брат, говорив о. Галадза), але сталося щось дуже важливе, бо порушено право людини вибрати волю, а це має вже характер загальнолюдський і повинно затурбувати всіх американців. Контакти з пресою і „медією” розширились і особливо були помітні протягом щоденних маніфестацій. Крім цього, були телефони до поодиноких чикаґських українських лідерів з актуальними запитаннями.

Як вже згадано, третім дуже важливим виявом дії були щоденні маніфестації, які почалися, на заклик УККА, 1-го листопада, під гаслом „Воля для Медведя”. Ввечері на соборний Листопадовий Молебен прибули вже дві телевізійні станції ч. 2 і 7. Вони робили під катедрою св. о. Миколая, де був Молебен, короткі інтерв'ю і поїхали разом з нашими на маніфестацію до міста. Маніфестація виникнула дуже спонтанно: ввечері мала відбутися чергова доповідь в рамках зорганізованих Всегромадським комітетом для оборони українського імени семінарів, зокрема для молодих особливо, одначе всі вирішили їхати на маніфестацію. Від цього дня, 1-го листопада, маніфестації відбувалися щоденно до неділі двічі на день, а від понеділка щоденно в часі полудневої перерви. Щоденно були також отці: настоятель церкви свв. Володимира і Ольги о. Маріян Бутринський і о. П. Галадза; в маніфестаціях взяв участь Владика Іннокентій; були отці із інших церков, брали участь визначні люди з громадського, культурного і кооперативного життя, зорганізовано прийшли працівники каси „Самопоміч”, які на зміну використовували обідні перерви, марширували поруч одні одних люди різних політичних орієнтацій,—українці, об'єднані тут одним бажанням—допомогти Мирославові!

Маніфестації вечірні мали характер глибоко патріотичний і релігійний: молитви і релігійні пісні чергувалися з кличами і патріотично-релігійними піснями учасників із запаленими свічками. Під час полудневих маніфестацій було багато глядачів, які з щораз більшим зацікавленням приглядалися до маніфестантів, радо брали летючки, чого не було напочатку. Всі маніфестації, за виїмком недільних, мали покриття преси, радіо і телевізії. В середу, 6-го листопада маніфестація, за старанням УККА, відбулася з участю чисельних представників національних груп, які, промовляючи, висловлювали свою солідарність і обурення. Всі мали ще надію, одначе, часто висловлювали побоювання, що Мирослав Медвідь стане першою жертвою запляноваиої вершинної конференції. У маніфестаціях двічі взяла участь шкільна молодь зі школи св. Миколая разом з вчителями.

У вівторок, 5-го листопада вранці група молодих вирішила поїхати до Ню Орлінс. Це були—Катя і Влодко Тюни, Марійка Рейнерович і її брат Олесь, Ірка Дзюк, Галя Малецька, Тарас Попович, Тарас Яворський, питомець Маріян. До Ню Орлінсу поїхав також д-р Мирон Куропась, де відбував багато розмов, відповідав на питання, уділяв інтерв'ю і був там до четверга.

Д-р Ю. Куляс, який від початку знайшовся в колі діючих осіб у справі М. Медведя, на початку свого слова сказав, що ця справа набрала такої важливости перед усім тому, що витворився дуже сильний тиск з боку українців, з дуже виразним попертям консервативних впливових людей американського життя, що уможливило вести правні заходи, відволікати відплив корабля. Як відомо з інформацій, д-р Куляс, використовуючи професійні знайомства із справи В. Половчака, провів багато розмов ще в Чикаго: з конгресменами, між іншим, Джессі Гелмсом, Саймоном, Діксоном, конгресменом Кемпом, телефонував сен. Гамфрі, а опісля, як сам сказав,—почалася напружена праця. Д-р Клюфас розповів, що наступила негайна акція українських адвокатів, які співпрацювали в час виготовлювання скарги в Філядельфії (скарга була внесена від Товариства Адвокатів, від УККА та Комітету Оборони Людських Прав) й у Вашінґтоні, і хоч ті скарги не увінчалися успіхом, ці клопотання стали ще одною „школою” лябіринту права в Америці. З Вашінґтону д-р Куляс поїхав до Ню Орлінсу, де приготовив ще одну судову справу,—вона була зовсім іншою, ніж попередні, скарга була зроблена від самого М. Медведя за посередництвом родини, що живе в Огайо і приїхала до Ню Орлінсу. Праця була колосальна—треба було переслухати всіх свідків, часу мало.

Щойно в ході потрібних правних заходів відслонювалися драматичні, а то і жалюгідні деталі цілої справи: свідки з почуттям великої вини говорили, як Мирослав боронився, виривався, коли з цілою силою на нього кидалися. Ю. Куляс показував власноручний почерк письма Медведя; він сказав, що графологічна експертиза цього письма може вказати на ще одну заковику цілої справи. Судова справа в Ню Орлінсі довела, що Медвідь мав всі правні дані виграти справу—над ним вчинено насильство (без підстави) на американській землі, він був фізично потурбований, мав би право на велике відшкодування, але... все було ненормальне. Він підкреслив, що п-і Падох дуже помогла у повному виясненні справи, що її співпраця була дуже цінною. Допомагали також і місцеві правники. Рівночасно з приготовлюванням судової справи відбувалися постійні численні інтерв'ю для преси, радіо, телевізійних станцій.

Ю. Куляс вказав на всі „ясні” моменти цієї сумної для нас справи: ми мали дуже багато прихильників (понад 40 сенаторів, багато американців), одначе ми зробили помилку тим, що не звернулися з апелем до американців, до американської студіюючої молоді, це бо не була тільки наша справа, слід було її зробити справою щонайменше студентів; в ході всіх правних й інших старань відчувався брак координації, найбільше в Ню Орлінсі. Не було когось, щоб „реґулював” пресу, представників телевізії, а то і глядачів на березі під час привезення „субпіни”, приїзду представників від Сенату і представника совєтської амбасади. Розповідь д-ра Куляса прикувала увагу всіх було прохання зі залі зібрати весь детальний матеріял і видати у формі брошури; це буде дуже цікавою і повчаючою лектурою.

Від імени „групи молодих”, що були в Ню Орлінсі, промовляв Роман Голяш, який також був там, але приїхав в четвер 7-го листопада разом з Наталкою Завадович, Вірою Єльяшевською і Марійкою Яцків-Веб. Крім чикаґської групи,—сказав Роман,—була ще молодь із інших міст—чотири з Дітройту (вони приїхали найскорше, в понеділок), двоє з Ню Йорку (Роня Лозинська і ще хтось), одна особа з Сиракюз, була Оля з Атлянти; була родина з Клівленду (родина Медведя), 4 особи. Всі, що були раніше в Ню Орлінс, були і в суді, щоб дати підтримку, демонстрували довкола суду, і всі разом та кожний зокрема відповідали на питання, давали інтерв'ю. Суд розглянув справу і визнав засадність скарги, але зупинити корабля не був у силі. Всі чекали на субпіну, повні надії.

У четвер, по приїзді другої групи, всі разом з родиною Медведя поїхали до корабля. Враження було колосальне: наш винайманий човник виглядав як комар коло слона... Все одно ми підплили і через гучномовці вигукували: „Покажіть Медведя, чи він живий!”. Потім почали інформувати про все, що ділялося—крок за кроком, про всі заходи і старання. Ми вірили, що якщо Мирослав цього не чує, то, якщо він живий, йому все таки хтось розкаже. На борті було тільки кілька осіб—одні постійно нас фотографували, інші глузували, мовляв, „вам дали по 20 долярів, щоб ви тут робили замішання.” Ми не звертали на це уваги і продовжували нашу розмову. Був один який розглянувшись довкруги і побачивши, що близько нікого не було, сказав до нас, „я б говорив з вами, але не вільно”... Стільки було чогось звичайного людського зі „сторони корабля”. Ми,—по черзі то я, то Марійка Веб, то Орест Бараник кликали,—звертались до залоги корабля: говорили про справедливість (що, мовляв, остаточно справедливість скаже своє слово) і т. п. Недалеко від нас була на судні теж група з американської організації СТОП вони діяли на власну руку, ми не входили з ними в спілку. Поблизу корабля ми були дуже довго. Ввечері ми мали інформації (в цьому часі ми заприязнились майже із висланниками телевізійних станцій із Чикаго, які майже весь час були з нами), що у п'ятницю буде передана субпіна. Четвер був дуже „гарячим” для нас, треба було бути коло корабля, тоді „біґом” на летовище, бо приїхав представник сенатора Дж. Гелмса, Селеван, ми його там зустрічали (сам Бог тільки знає, в якому темпо ми їздили!), тоді одержали інформацію, що ще цього самого вечора має їхати до корабля з субпіною. Ми тоді були повні віри і надії. Годі уявити собі всі наші очікування і напруження. Коли стало відомо, що корабель відпливе із Мирославом, Оля з Атлянти сказала: „Ми, як українці, обурені, ми, як американці, глибоко засоромлені”.

Ми були до глибини душі зворушені, ми чулися зневаженими, ми плакали... Тоді Тарас Яворський сказав, що „з нами повинна заплакати і Статуя Свободи”...

Коли нас запитали репортери, чому ми тут з далеких міст, чому боремося за людину, якої ми не знаємо, ми відповідали, що він наш брат, що добре знаємо обставини життя в Совєтському Союзі, щоб розуміти, чому звідтам люди втікають. І треба повторити слова о. П. Галадзи, його теж запитали, чому він демонструє: „Моттом і провідною думкою моєї професії є любити і спішити з допомогою. Наш брат, наш земляк М. Медвідь у тих днях дуже потребував виявів любови і потребував помочі”. І ми мусимо творити сильні „станції для рятунку” в боротьбі за наше існування як народу, за нашу повну волю.

Н. Н.

Громада...

(Закінчення зі стор. 1)

довголітній приятель проф. В. Кубійовича.

На засіданні звітував також ред. Микола Галів про організаційно-технічний аспект бенкету, за який він відповідав. Подяка була висловлена Василеві і Зені Никифорук, Ярославі Геруляк, Христині Навроцькій і її чоловікові, д-р Ірені Падох, Миколі Чорному і Ярославові Лисякові за їхню допомогу у підготуванні бенкету.

Мгр Володимир Рак, голова Контрольної комісії комітету, зложив фінансовий звіт з бенкету. Всіх приходів з бенкету і приходів у зв'язку з бенкетом було 7,080 дол., а всіх розходів було 5,802.81 дол. Залишилось у касі 1,277.19 дол., які комітет у цілості передав чеком на засіданні голові Фундації Енциклопедії мгрові Володимирові Баранецькому.

Мгр В. Баранецький звітував, що на бенкеті було зібрано у деклараціях і готівкою 61,100 дол., а разом з чистим доходом з бенкету ця сума становить 62,377.10 дол. До цієї суми належить додати ще 50,000 від Українського Народного Союзу. Д-р Іван Флис, головний предсідник УНС, у своєму слові-привіті на бенкеті проголосив, що УНС дає свою пожертву, але сума її буде вирішена на засіданні Екзекутиви УНС і це сталося 9-го листопада 1985 року. Тому повна сума зібраних грошей на бенкеті на Фундацію ЕУ становить 112,377.19 долярів.

Голова Фундації подякував всім жертводавцям за допомогу, а комітетові за працю, висловлюючи рівночасно надію, що громада буде і надалі допомагати своїми пожертвами у виданні ЕУ в українській й англійській мовах. Смерть основника і архітекта ЕУ проф. В. Кубійовича не сповільнить праці над ЕУ, бо є люди-науковці, які будуть продовжувати працю і є українська громада, яка буде їх підтримувати в цьому великому ділі.

ПОЛІЦІЯ У ВАРШАВІ заарештувала трьох провідних активістів „Солідарности” після того, як відбувся обшук в їхніх помешканнях. Генрик Вуск, Яцек Шимандерескі і Анатоль Лявіна були крім того членами комітету оборони політичних в'язнів, який розвинув перед Різдвом широку кампанію за звільнення усіх в'язнів. Яцек Куронь заявив, що активність членів комітету викликала незадоволення прокуратора у Варшаві і це мабуть з його наказу поліція переводить обшуки і арешти.

Виявлено...

(Закінчення зі стор. 1)

жавного департаменту, вернувся на судову залю змінений на обличчі й очевидячки збентежений та стурбований. Нема сумніву, що представники влади заявили йому, що американський державний інтерес вимагає повернення втікача на корабель. Вже багатьох втікачів з СССР повертали на їхні кораблі, але ті випадки промовчувано.

І. Ольшанівський звернув увагу на світельце в тій темній справі. Ніколи ще всі засоби американської масової інформації — преса, радіо і телевізія — так багато і так виразно та прихильно не писали й не говорили про українців і про Україну. Він показував грубий згорток американських газет між двома океанами, які писали дуже прихильно про Медведя. Він уважає, що „справа не згасла”. Вдалося змобілізувати 57 сенаторів за петицією, щоб Сенат перевів слідство у цій справі. На перешкоді стоїть голова республіканської більшости в Сенаті Роберт Дол, який мусить рахуватися з волею Уряду. Зате дуже обурений поведінкою урядових чинників є сенатори Гордон Гамфрі і Джессі Гелмс, які запевняють, що не допустять, щоби справу затушовано.

В обороні Мирослава Медведя законтивізувався цілий гурт адвокатів і різних громадян. І. Ольшанівський вважає, що всім їм належить признання і вручення формальної подяки від організації, що її він очолює.

Після інформаційних доповідей приявні ставили запити, з яких деякі, на жаль, були такі, на які годі було відповісти („Коли ми дізнаємося про долю Мирослава Медведя?”) Доповідачі промовляли по-українськи, дехто ставив запити англійською мовою і такою ж діставав відповіді. Під час панелю відчитано прегарну зворушливу англомовну баляду у честь Мирослава Медведя, авторства Джін Мор, 71-річної американки з Джефферсон, Ла.

Приявних було стільки, що прийшлося доставити який десяток крісел. Заля НТШ у новому будинку на 4-ій авеню містить біля 120 осіб.

ПОПРАВКА У СПОРТІ

Наголовок рецензії змагань за аматорську чашу копаного м'яча ЗСА в „Спортових Вістях” („Свобода”, 19-го грудня 1985 року) має бути: УСВТ „Ч. Січ” — Юніон Ленсерс — 4:0. В нотатці про авторський вечір Олександра Скоценя в цьому ж числі „Свободи”, закінчення одного з помилкою речення, треба читати: „...цікаві епізоди із своєї футбольної кар'єри в складі дружини СТ „Україна” Львів, дальше в клюбі Ніцца у Франції”. — Ред.

ЗБОРИ ВІДДІЛІВ УНС

НЕДІЛЯ, 9-го ЛЮТОГО 1986 р.

Клівленд, Огайо. Річні загальні збори б'ва імени св. Василія 364 Відд. не відбудуться 1-го січня, так як було ухвалено, а відбудуться 9-го лютого 1986 р. в кафетерії школи св. Йосафата, о год. 1-ій по пол. Просимо членів до численної участи. Негайно після закінчення річних зборів відбудуться місячні з вибором делеґатів і заступників делеґатів на 31-шу Конвенцію УНСоюзу. — Марія Красняньска.